

Bij het bezoek deze zomer aan een tentoonstelling in het André Demedthuis in Wielsbeke was het werk van Isabel Devos me sterk opgevallen. Het was fotografie met schilderkundige kwaliteiten. In het grote atelier dat ze deelt met haar partner in een voormalig schoolgebouw langs de Lindenlei in Gent, wordt me duidelijk waarrond haar werk eigenlijk draait.

Zaalzicht tentoonstelling *Contemplative Landscapes*, André Demedthuis, 2018

ISABEL DEVOS

Contemplatieve schoonheid die verrast

ERIN GEROLD Isabel Devos (°1975) studeerde aan de kunst-humaniora van Sint-Lukas in Brussel. Die keuze is niet altijd evident, vooral niet voor de ouders, maar haar ouders waren allebei actief in de muziekwereld en ze waren sterk geïnteresseerd in cultuur. Haar vader was de bekende tenor, dirigent en muziekpedagoog Louis Devos (1926-2015). Isabel heeft een opvoeding gehad waarin groot belang werd gehecht aan klassieke muziek, schilderkunst en architectuur. “Ik heb heel veel kerken bezocht met mijn vader en ik heb ook kerken heel gedetailleerd kunnen bestuderen wanneer mijn ouders er plaatopnamen maakten en ik dan heel stil moest blijven zitten. Ik zal ongeveer vijftien geweest zijn toen ik naar de kunsthumaniora ging. Het was een openbaring, een opluchting, ik kon er helemaal mezelf zijn.”

Isabel Devos koos voor de richting ‘vrije grafiek’ en kreeg er les van steengoede en geëngageerde leraars. In de richting grafiek waren de studenten veel vrijer in hun keuzes dan in de richting ‘vrije kunsten’ die zich tot schilderen beperkte. Na de humaniora ging ze naar de KASK in Gent. Ze had gehoord dat in Gent fotografie en film samen hoorden. Dat was inderdaad zo, alleen werd de afdeling gesplitst toen zij er inschreef en het werd dus fotografie. “Ik had toen de idee om de techniek van fotografie onder de knie te krijgen en die dan te gebruiken bij mijn grafisch werk. Maar als jonge student word je fel beïnvloed en ik studeerde af als fotograaf. En dan begin je functioneel werk te doen. Ik heb veel voor theaters

gewerkt, onder meer voor Arca en zeker tien jaar voor de Kopergieterij in Gent. Je rolt erin en dat heb je pas heel laat door.”

EXPERIMENTEREN MET PROJECTIE In haar derde jaar maakte ze gebruik van de uitwisselingsmogelijkheden van het Erasmusprogramma en ging ze voor zes maanden naar Groningen, naar de Academie Minerva. Isabel Devos: “Ik heb zeer bewust voor die school gekozen omdat het een heel open instelling was waar je gebruik kon maken van alle ateliers. Je kon er bij wijze van spreken inschrijven in fotografie en afstuderen in schilderkunst. Alle ateliers waren open voor iedereen en dat vond ik een fantastisch systeem omdat ik in mijn hoofd ook zo werk. Ik kan bijvoorbeeld overschakelen van een foto naar iets driedimensionaals, dat ik dan in elkaar steek om het opnieuw te fotograferen. De Academie Minerva laat dat toe. Ik ben teruggekeerd met een klein project: een carroussel met dia’s waarvan de plaatjes voorzien waren van vlekken, insectjes, nagellak, vingerafdrukken en dies meer. Ik projecteerde dat reuzengroot met het geluid van een slecht afgestelde radiopost in een onverstaanbare taal.”

De docenten konden er niet al te veel begrip voor opbrengen en vroegen zich af waar ze mee bezig geweest was. Voor het inhoudelijke aspect van haar verhaal was er geen belangstelling. Ook andere experimenten van haar werden wat weggelachen.

Isabel Devos, *Nuit-Sur-Mer (Diptych)*, 2015, Inkjet op Photo-Rag / Di-Bond, 58 x 110 cm

Voor haar afstudeerproject ging Isabel Devos wat minder experimenteel te werk, alhoewel. Ze heeft hiervoor een negental vrouwen geportretteerd. De vrouwen zijn zwaar opgemaakt, maar vertonen een verbeterde uitdrukking. Ze heeft die mensen aangesproken op straat en meegenomen naar een geïmproviseerde studio in een achterzaaltje van een restaurant. De portretten werden door negen projectoren op een muur groot geprojecteerd. Het moet een indrukwekkend zicht geweest zijn, verhelderend en ontmaskerend. De vrouwen verbergen hun innerlijk drama met een laag schmink of pogen dat te doen. Wat ons nu minder experimenteel lijkt, was dat binnen de gegeven context wel. Ze vond het belangrijk om met projectie te werken, dat geeft een totaal ander effect dan een reeks portretten op fotopapier ophangen. Het woord 'projectie' als zodanig speelt in haar geest zelfs een rol in dit werk. Maar goed, ze behaalt haar master en studeert nog een jaartje lerarenopleiding. Daarna rolt ze in het vak en voert tal van opdrachten uit.

FILM Isabel Devos heeft een grote belangstelling voor film en werd mede-eigenaar van de Sphinx in Gent, een bioscoop waar de betere film wordt vertoond. Ze kijkt met bewondering naar de films van de Russische regisseur Aleksandr Sokurov (°1951). "Hij gaat met het concept film op een andere

manier om. *Russian Ark* (2002) bijvoorbeeld is gedraaid in de Hermitage en dat is gebeurd in een take van 95 minuten. Stel je voor wat een berekeningen en voorbereidingen daaraan voorafgaan. Het is geen kwestie van knippen en plakken, nee, de camera loopt en dat is de film en dat is magnifiek." Sokurov is voor haar een regisseur die buiten de lijntjes kleurt en dat is wat haar intrigeert.

In het café van de cinema is er de Witte Muur waar zij regelmatig kunstenaars voor uitnodigt om er iets mee aan te vangen. Op een bepaald moment ging ze werken bij kunstenaar Jan De Cock (°1976) met wie ze nog samen studeerde in Brussel. Ze werd er assistent voor conservatie. Het is een belangrijk gegeven voor haar omdat "hij me heeft laten inzien waarmee ik bezig was en waarnaar ik terugwou. Ik vond het ongelooflijk fascinerend hoe hij met beelden bezig was. Hij heeft ook veel fotografie gebruikt in zijn werk. De gedrevenheid waarmee hij werkt, heeft me gestimuleerd, net als de manier waarmee hij met kunstgeschiedenis omgaat."

De categorie 'polyester' zorgt voor de meer spectaculaire sculpturen. Dat materiaal laat immers zaken toe die anders niet kunnen, het schept mogelijkheden en het zorgt ervoor dat de kunstenaar sneller kan werken. Het gebruik van piepschuim als kern van de beelden geeft een grotere hanteerbaarheid omwille van het geringe gewicht.

“Ik had toen de idee om de techniek van fotografie onder de knie te krijgen en die dan te gebruiken bij mijn grafisch werk

DE MENS EN DE NATUUR In 2010 maakte Isabel Devos *L'eau passe*, een werk dat ontstond door haar fascinatie voor de poorten van het sluizencomplex op de Ringvaart langs de R4 in Merelbeke. “De sluispoorten hangen in de lucht wanneer ze open staan. De tekening van het water op die poorten heb ik gefotografeerd met een technische camera, vanop een boot met een kraan die gebruikt wordt voor het onderhoud.” Dat is minder evident dan het wel lijkt: met een technische camera moet je immers loodrecht op het onderwerp focussen en dat is vanuit een wiebelende kraan op een boot niet echt gemakkelijk. Ze heeft de foto uitgesneden, ontdaan van elke referentie naar de omgeving en wat je ziet is een landschap. Van hieruit startte ze een onderzoek naar landschapsfotografie en -schilderkunst. Ze zocht naar overeenkomsten en verschillen, naar de iconografische kenmerken en is uiteindelijk dieper gaan graven in de schilderkunst van de jongste anderhalve eeuw. Haar viel de grote evolutie op van schilders zoals J.M.W. Turner (1775-1851) die in de natuur schetsen maakte om die dan in een comfortabel atelier tot schilderijen te verwerken en diverse elementen combineerde tot een onbestaand landschap. Ze had ook aandacht voor de industriële revolutie die zichtbaar werd in de kunst en de reactie van romantische schilders als Caspar David Friedrich (1774-1840), die veel heeft gewerkt rond de grens tussen mens en natuur.

Isabel Devos: “Wat heel sterk opviel, is dat de mens vooral die jongste honderdvijftig jaar de natuur helemaal in kaart wil brengen, de drang heeft om alles te registreren en te

Isabel Devos, *L'eau Passe I*, 2010, Lambda print / Di-Bond / UV Filter, 159 x 79 cm

Isabel Devos, *Rhein*, 2016, Inkjet op Photo-Rag / Di-Bond, 35 x 50 cm

Isabel Devos, *Porte-fenêtre à Collioure*, 2015, Inkjet op Photo-Rag / Di-Bond, 60 x 44,6 cm

controleren. Dat heeft me tot mijn reeks *Contemplative Landscapes* gebracht. Het gaat hierbij immers ook om de controle van de mens op de natuur. Hij heeft dingen in het water gezet om de natuur te beheersen. Hij bouwt dammen, bruggen, huizen langs het water en de natuur doet gewoon verder. Door bijvoorbeeld eb en vloed wordt een spoor nagelaten, wordt getekend.”

SCHIMMELS EN ALGEN Voor een tentoonstelling in de Landscommanderij Alden Biezen over Venetië fotografeerde Isabel Devos op muren en meerpalen fictieve landschappen die voor haar referenties zijn naar het leven en de sfeer van de zeventiende en achttiende eeuw in La Serenissima. Het zijn schimmels en algen die ze op foto vastlegt, beelden die in haar en onze verbeelding tot heuse landschappen uitgroeien. Ze zoekt heel consequent de juiste locaties om precies het landschap weer te geven dat ze in gedachten heeft. De titels zijn soms zeer misleidend of misschien juist niet. Een werk dat *Porte-fenêtre à Collioure* heet, verwijst uiteraard naar Matisse maar is gefotografeerd in de Rotterdamse haven. Wanneer we naar haar huidig artistiek werk kijken, kunnen

we vaststellen dat haar vroegere experimenten daar toch niet zo ver vanaf staan. Ze had met haar dia's immers oog voor de dingen die velen niet zien of niet willen zien. Een haartje in een dia wordt als storend ervaren maar kan evengoed een diagonale dynamiek geven, een platgedrukt insectje wordt monsterachtig bij projectie. Die belangstelling voor het kleine scherpte haar waarnemingsvermogen nog verder aan en hierdoor zet ze ons op het verkeerde been. Ze heeft een uitgesproken voorliefde voor schimmels, algen en residuen. En het zijn die dingen waarmee ze ons nu verrast. Haar werk is van een oogstrelende schoonheid en laat ons beseffen dat schoonheid overal aanwezig is, je moet het alleen willen zien.

—

DAAN RAU

INFO Dubbeltentoonstelling bij Marina en Susanna Sent (Murano en Venetië), – van 6 t.e.m. 26 mei 2019 – **WEBSITE** www.isabeldevos.be